

När doktorn tar av sig skorna – hur äldre upplever vården i sitt eget hem

Utredare *Bengt Göran Emtinger (1)* och *Anne Ekdahl (2)*

1) Landstingets kansli, Linköping; 2) Geriatriska kliniken, Universitetssjukhuset i Linköping

Bakgrund

I Östergötland bedriver Landstinget avancerad hemsjukvård i patientens eget hem. Under ett år vårdas sammanlagt 1500 patienter av teamen inom lasarettens hemsjukvård (LAH). Hälften av patienterna har en cancersjukdom och hälften andra svåra medicinska tillstånd eller har behov av funktionshöjande rehabilitering.

Material och metod

Under april 1999 - maj 2000 intervjuades 46 patienter vårdade i hemmet inom LAH och 57 patienter inlagda på sjukhus. Patienterna var 65 år och äldre, var inte i palliativ vård och var inskrivna vid Geriatrik/LAH-kliniken, Universitetssjukhuset i Linköping. Patienternas anhöriga besvarade ett frågeformulär (n=54). Intervjuerna gjordes enligt en intervjuform med fem svarsalternativ samt fria svar om vad som var bäst och mindre bra. Samma frågor ställdes till de anhöriga. Till de intervjuade patienterna knöts basdata: ålder, diagnos och vårdtyngd mm.

Faktaruta

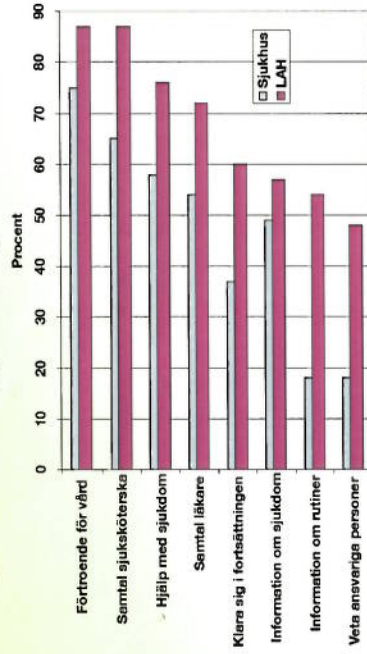
Avancerad sjukvård i hemmet bedrivs i självständigt organiserad form av ett multiprofessionellt team. Möjligheter till planerade och akuta insatser måste finnas alla tider på dygnet och med relativt kort inställetid. Verksamheten är läkarledd och i teamet ingår sjuksköterskor och för hemrehabilitering även sjukgymnast och arbetsterapeut.

Resultat

De patienter som fick vård inom LAH hade en mer positiv upplevelse av sin vård och behandling inom samtliga mätområden jämfört med de patienter som vårdades på sjukhus. Säkerställda skillnader ($p < 0,005$) fanns inom följande områden:

- Kunskap om vilka personer som var ansvariga för vården och vilka rutiner som gällde
- Få hjälp med sin sjukdom och sina problem som man förväntat sig
- Få möjlighet till samtal med läkare och sjuksköterska om man önskar det

Andel patienter som svarat "Ja, stämmer precis".
Redovisning för patienter inom LAH (n=46) och för patienter inlagda på sjukhus (n=57).

Slutsatser

Patienter i hemmet var minst lika nöjda som patienter på sjukhus.

Patienterna som vårdades hemma och på sjukhus var inte helt jämförbara. De patienter som fick möjlighet till vård i hemmet var emellertid minst lika nöjda jämfört med de patienter som vårdades på sjukhus. Denna upplevelse delades av de anhöriga.

Trygghet och hemmiljön var kärnan.

Patienternas och de anhörigas kommentarer visade att det bästa med vården i hemmet var att man fick vården i sitt eget hem, att man kände trygghet med personalen och att hemmet som vårdplats var ett värde i sig.

Teman i de fria kommentarerna om LAH

Bäst

- Få vården i hemmet
- Trygghet
- Hemmet som egenvårde

Mindre bra

- För kort vårdtid
- För kort tid vid besöket

"Mest positivt är att man får vara i sitt eget hem. På så vis blir man piggare mycket fortare." "De är lätta att nå, kommer fort när man behöver hjälp." "Den personliga kontakten och tryggheten."

"För kort tid, jag skulle helst vilja vara inskriven längre." "De hade aldrig tid att dricka kaffe".